

Nadal

Ja ens en vam adonar ara fa dotze anys, quan el dia de Nadal va fer aquella nevada memorable: «Nadals blancs» és el comentari que vam sentir en boca de més d'un. Es cert que en aquella ocasió, els qui deien «Nadals blancs» en lloc de Nadal blanc obeïen a un model que tenien mentalment present, el títol en castellà d'una cançó molt coneguda. Però d'ençà d'aleshores, cada cop més, en acostar-se les diades de Nadal sentim frases com «On passareu els Nadals?» o bé «Com proven els Nadals?». I, tanmateix, com que només hi ha un Nadal cada any —que admet, això sí, diverses especificacions: la nit de Nadal, el dia de Nadal, el dia de Nadal a la nit, els dies de Nadal, etc. —, el mot de Nadal en plural només pot ésser adequat, i caldria reservar-lo per a aquests casos, quan hom es refereix al conjunt de dies de Nadal de diversos anys, i encara amb moltes limitacions: Hem passat tres Nadals seguits fora de casa.

Que ningú no pensi, però, que volem imposar l'ús de la paraula Nadal en singular per raons lògiques. Cal recordar que el plural gramatical no sempre coincideix amb el plural lògic. En la majoria dels casos hi coincideix, naturalment, però quan parlem, per exemple, dels torrons, el plural que revesteix aquest mot no és una mera expressió gramatical i no pas un reflex de la realitat lògica, tal com veuríem en una frase com M'agraden més els torrons que no pas la xocolata en què els torrons (pl.) i la xocolata (sing.) representen un concepte lògic anàleg. Es, simplement, per raons idiomàtiques —d'ús peculiar o tradicional—, que el mot Nadal ha de revestir habitualment la forma del singular i, a més, sense anar precedit de l'article: Com prova Nadal? Aquest any Nadal cau en dissabte.

ALBERT JANE